

Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid afd. Roosendaal.

IVN werkt aan een duurzame samenleving. Wij zijn ervan overtuigd dat we door mensen zelf in aanraking te brengen met de natuur, zij zich pas écht bewust worden van de waarde ervan. Daarom laten wij jong en oud de natuur van dichtbij beleven.

Lente-editie

Van de voorzitter ...

Het voorjaar lonkt, je merkt het aan alles. De natuur is duidelijk aan het ontwaken en nu het langer licht is overdag zijn de mensen die je tijdens wandelingen tegenkomt vaak ook een stuk opgewekter. Meer licht doet mooie dingen met de mens. De lente die op het punt staat om te starten geeft aan veel dingen die sluimerend waren gedurende de wintermaanden een frisse opkikker.

Ons IVN Heggen-initiatief (meer heggen in het buitengebied om de biodiversiteit te verhogen) krijgt momentum. We zijn gestart met een pilot bij Voedselbos Vierhoeven en gemeente Roosendaal stuurt een brief uit waarin IVN als aanmeldpunt voor zo'n initiatief genoemd wordt. We doen het overigens in een samenwerking met Hoopheggen, maar daarover meer in deze nieuwsbrief.

Recent is een initiatief gestart om Kinderboerderij Minnebeek om te vormen naar een zogenaamde stadsboerderij. Die zijn er in Nederland in allerlei vormen, welke voor Roosendaal het beste past wordt geïnventariseerd door Patrick 't Hart en Annemieke Doomen in opdracht van gemeente Roosendaal. Wat voor soort stadsboerderij het gaat worden zal grotendeels bepaald worden door de ideeën die ervoor aangedragen worden. In het brainstorm team dat Patrick en Annemarie gaat helpen om alle aangedragen suggesties te beoordelen en wegen op haalbaarheid zit ik samen met een aantal andere ervaringsdeskundigen voor groene inwonersinitiatieven maar vanzelfsprekend heb ik dan ook mijn IVN pet op.

Het initiatief (van KNNV en IVN) faunapassage voor de paddentrek bij het Rozenven is nu op het punt van financiering beland. Deels wordt die geput uit een provinciale subsidie voor maximaal 75% van de kosten, de resterende 25% moet dan door de gemeente gefinancierd worden. Sinds vorige week gloort daar hoop, maar we moeten nog even afwachten.

Jam Cultures (nee, heeft niets met broodbeleg te maken) is een laagdrempelige methode om signalen uit je organisatie naar boven te krijgen die anders niet snel naar voren zouden worden gebracht. We participeren in project Expeditie Nieuwe Gezichten dat door IVN Noord-Brabant gefaciliteerd wordt. Meer erover leest u verderop in deze nieuwsbrief. De resultaten mag u tegemoet zien van de 2 trekkers voor IVN Roosendaal (Wim Kortsmit en Cor Gabriëls).

Jac Heijmans heeft na vele jaren actief te zijn geweest voor IVN Roosendaal zijn trekkersrol voor o.a. de wandelingen neerleggen. We zijn Jac zeer veel verschuldigd als IVN. Door de manier waarop hij als bestuurslid een fijne samenwerking mogelijk maakte. Maar zeker ook door alle wandelingen en excursies die hij organiseerde, waarvan onze IVN leden hem wellicht nog het beste kennen. Jac licht zijn vertrek met een brief in deze nieuwsbrief toe.

Veel leesplezier met deze nieuwsbrief toegewenst !

Colofon

Bestuur			bestuur@ivnroosendaal.nl
Bestuursleden			
Naam	Functie	Telefoon	e-mail
Cor Gabriëls	Voorzitter	06-83222430	bestuur@ivnroosendaal.nl
Leon van Dorst	Penningmeester	0165-533134	
Adrie Holtzer	Secretaris	0644672091	
Hans van Nassau	Lid	0623802757	
Tyler van der Kooi	Lid	0636156269	
Leon van Dorst en Johan Vromans (lay-out)	Redactie Nieuwsbrief	0165-533134 0614786644	redactie@ivn.roosendaal.nl

Website: www.ivn.nl/afdeling/roosendaal

Website jeugdnatuurgroep: <https://www.facebook.com/jeugdnatuurgroepivnroosendaal>

Bent u geïnteresseerd in informatie over andere IVN-afdelingen in de buurt bezoek dan eens de websites via onderstaande links:

<https://www.ivn.nl/afdeling/mark-donge-breda-eo>

<https://www.ivn.nl/afdeling/groene-zoom>

<https://www.ivn.nl/afdeling/dintel-enmarkenlanden>

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
<i>Van het bestuur</i>	<i>2</i>
<i>Colofon en inhoudsopgave</i>	<i>3</i>
<i>Brief Jac Heijmans</i>	<i>4</i>
<i>Het heggenproject van IVN afdeling Roosendaal</i>	<i>4-5</i>
<i>Geplande activiteiten IVN en KNNV</i>	<i>5</i>
<i>Vogels</i>	<i>6</i>
<i>Jeugdnatuurgroep</i>	<i>7-10</i>
<i>Natuurmiddagen</i>	<i>10</i>
<i>Oproep, werkgroepen en contactpersonen, overige informatie</i>	<i>11</i>

Door mijn interesse en passie voor de natuur ben ik lid geworden van IVN.

Dit gevoel kwam goed van pas, toen Corry Roeken, de grondlegster van de natuurmiddagen (voorheen seniorenmiddagen) mij vroeg of ik haar kon helpen met de organisatie . Dat was een juiste keuze, waar ik dan ook met een goed gevoel op terug kijk.

We hebben met de deelnemers heel veel mooie natuurwandelingen gemaakt, die bijna altijd door mij en Hans van Nassau werden begeleid. De middagen sloten we meestal af met wat napraten onder het genot van een lekker bakje koffie.

En dan komt te tijd om toch wat af te gaan bouwen. Helaas is dat wat anders gelopen, dan ik voorzien had.

Maar achter de geraniums zitten is er natuurlijk niet bij en ik blijf dan ook graag actief met het organiseren van de lezingen samen met Hans van Nassau.

Ondertussen wordt aan de voortzetting van de middagen gewerkt.

Hartelijk dank voor jullie gezellige en enthousiaste deelname en ik wens hierbij de opvolger(s) veel succes toe.

Met vriendelijke groet,
Jac Heijmans

Het heggenproject van IVN afdeling Roosendaal

In de zomerperiode van 2024 heeft het bestuur het initiatief genomen om te onderzoeken of er belangstelling is om in het buitengebied nieuwe heggen te realiseren. De beste locatie waar we dit wilden ontwikkelen is het gebied naast de Watermolenbeek aan de overkant van het Everland. In eerste instantie is met een drietal agrariërs in het gebied gesproken, maar helaas was men niet enthousiast te krijgen om in hun percelen een heg te planten.

Vervolgens zijn we in gesprek gegaan met de initiatiefnemers van het voedselbos Vierhoeven en zij waren direct enthousiast. Na enkele weken kregen we te horen dat we op het terrein van het voedselbos een heg konden planten. Goed nieuws en nu verder. Via IVN Nederland zijn we in contact gekomen met de stichting Hoopheggen die veel ervaring heeft met de aanplant van heggen door enkele provincies in Nederland, specifiek Gelderland en Limburg. Na enkele contacten met deze stichting kregen we informatie over welke planten op welke grond het best zouden gedijen. Ook kon de stichting zorgen dat we over de nodige planten konden beschikken. Kortom, we hebben 1000 planten besteld om een heg van 200 meter te planten op het voedselbos. Van het voedselbos kregen we nog de vraag of er bepaalde planten extra geleverd konden worden en dat was geen probleem. Zo is er nog extra hultst, vlier en enkele besdragende planten geplant.

Voor het planten van 200 meter heg kregen we de hulp van de vrijwilligers van het voedselbos. Zonder hen was het niet gelukt, maar nu zijn we erin geslaagd om op een vrijdag- en zaterdagochtend de gehele heg te planten. Tot slot is nog een begin gemaakt met het aanbrengen van houtsnippers zodat de omstandigheden voor de jonge aanplant zo optimaal mogelijk is gemaakt.

Dit initiatief is bij de gemeente niet onopgemerkt gebleven. De gemeente gaat agrariers en particuliere grondeigenaren een brief sturen waarin zij de aanleg van een heg promoten. IVN Roosendaal gaat daar een rol in spelen. En misschien is daarmee ons eerste idee alsnog mogelijk geworden.

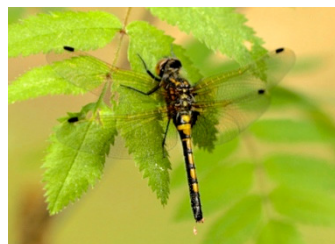
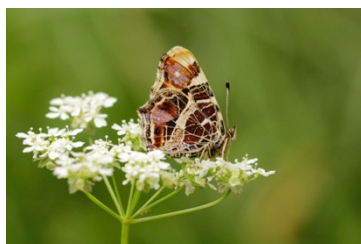
Hans van Nassau

Geplande activiteiten IVN en KNNV

Workshop vlinders en andere insecten

Van 7 t/m 28 mei 2025 mei verzorgt IVN Roosendaal in samenwerking met KNNV Roosendaal een workshop voor de beginnende en de geïnteresseerde vlinder- en andere insectenliefhebber. De nadruk zal liggen op algemeen in Nederland voorkomende vlinders, libellen, kevers, wantsen en andere insecten, met extra aandacht voor West-Brabantse soorten. Naast de summiere maar benodigde biologie zal er aandacht zijn voor vorm en herkenning, gedrag, verspreiding en de plaats in onze natuur en cultuur.

De workshop bestaat uit vier woensdagavonden die worden gehouden in het Mileu Educatief Centrum (MEC) in het T-huis te Visdonk, Dennenscheerderdreef 11, Roosendaal. Naast korte lezingen, presentaties en demonstraties zal in deze workshop ook aandacht zijn voor zelfwerkzaamheid.

De kosten bedragen: € 55,-; leden van IVN en KNNV betalen € 45,-.

(Dit is inclusief cursusmateriaal en koffie/thee). Graag contant te voldoen op de eerste cursusavond.

Programma

Datum	Tijd	Onderwerp
Woensdag 7 mei	19:15 – 22:00	Introductie in de biologie van vlinders en andere insecten
Woensdag 14 mei	19:30 – 22:00	Kevers en wantsen
Zaterdag 17 mei	09:00 – 11:30	Excursie kevers en wantsen
Woensdag 21 mei	19:30 – 22:00	Sociale insecten
Vrijdag 23 mei	22.00	Excursie nachtvlinders, T-huis Visdonk
Zaterdag 24 mei	09.00 -11.30	Excursie Angorahoeve Buisse Heide

Aanmelden kan door een mail te sturen naar cursussen@ivnroosendaal t.a.v. Rina Laros onder vermelding van "Workshop vlinders en andere insecten".

De velduil.

De kans dat je een velduil tegenkomt is niet erg groot. Hij staat dan ook niet voor niets op de rode lijst van ernstig bedreigde vogelsoorten.

Toch was er een tijd dat ik als IVN-er velduilencursies organiseerde aan het Schelde-Rijnkanaal bij Bath. Het beeld van 8 jagende velduilen boven de schorren ligt nog vers in mijn geheugen.

De laatste jaren zijn ze erg zeldzaam geworden ofschoon ze in het vroege voorjaar af en toe een exemplaar gesignaleerd wordt in het Zuidwesten van Brabant.

In de eerste week van maart had ik het geluk om er een voor de lens te krijgen. Het was dan wel aan het Lauwersmeer.

Twee uur voor zonsondergang was hij plotseling daar met zijn karakteristieke diep vleugelslagen jagend op knaagdieren zoals woelmuizen. Regelmatig rustend op een weidepaal, de omgeving afspeurend.

In tegenstelling tot de ransuil waar hij familie van is, jaagt de velduil overdag.

Velduilen zijn nomaden kunnen enorme afstanden afleggen. Ze komen voor in Noord-Europa, Azië en Noord-Amerika.

Broeden doen ze hier sporadisch (75/100 broedparen in 2024) behalve wanneer we met muizenrijke jaren te maken hebben zoals in het voorjaar van 2014 toen was er een invasie van broedende velduilen in het noorden van het land. Je vraagt je af waar ze zo plotseling vandaan komen en hoe ze dat weten.

Het is een genot om de velduil te zien jagen en de doordringende blik van de velduil vergeet je nooit meer.

© Cees van Overveld

Vogelverrassing

Zaterdagmiddag 14 december kwamen er 11 kinderen naar het MEC voor onze activiteit "Vogelverrassing". Het zou een middag worden waarin de kinderen zich inzetten voor de vogels in de winterperiode.

Nadat we de kinderen verwelkomd hadden, begonnen we met een kerstboompje voor de vogels. Eerst werd er vogelzaad en meelwormen in de vorm gedaan, daarna schonken de begeleiders er vet op en konden de jongens en meisjes dit mengen, daarna weer wat zaad en vet enz. totdat de kerstboomvorm tot de rand toe gevuld was. Alle bomen werden naar buiten gebracht, zodat het vet sneller kon stollen. Hierna keken de kinderen naar een filmpje hoe de vogels zich in de winter warm houden. Kou kost vogels energie om warm te blijven. Ze hebben donsveren, deze veren isoleren erg goed en samen met de dekveren zorgen ze ervoor dat vogels veel kunnen hebben. Maar hun 'kacheltje' moet wel blijven branden en daar is voedsel voor nodig. Voor extra voedsel hebben dus de kinderen ook gezorgd met hun kerstboompje.

Na het filmpje gingen de kinderen met Ankie en Chantal even een frisse neus halen.

Toos en Corry ruimden de emmers met zaad, pannen en kranten met vet op en zorgden voor wat te drinken en een kerstkoekje als ze weer binnenkwamen.

Na de pauze kwam de leukste activiteit, zo zou later blijken. Vogelhuisjes pimpen: elk kind kreeg een klein houten vogelhuisje om met stiften te versieren. Het was geweldig om te zien hoe creatief de kinderen waren met kleuren en sjablonen. Dit gaf een extra feestelijke sfeer. Ankie en Toos zorgden voor een stukje dakleer op het huisje.

Wie klaar was mocht een pindaslinger gaan maken, wie daar niet aan toe kwam, kon ijzerdraad en pinda's mee naar huis nemen om daarmee thuis aan de slag te gaan.

Aan het einde van de middag mochten de kinderen hun vogelhuisjes en pindaslingers mee naar huis nemen om in hun tuin op te hangen. Iedereen was trots op het resultaat en we sloten af met een foto van alle kinderen met hun kunstwerk. Ze gaven aan dat ze nestkastjes versieren het leukst vonden, gevolgd door de kerstboom voor de vogels. We wensten de jongens en meisjes fijne feestdagen en tot ziens in het nieuwe jaar.

Klimaatverandering

Zaterdag 18 januari kwamen we met de Jeugdnatuurgroep bijeen voor middag rondom het thema klimaatverandering.

De middag begon met een introductie over het verschil tussen weer en klimaat. Waar het weer de dagelijkse weersomstandigheden beschrijft, zoals regen of zon, kijkt het klimaat naar de gemiddelde weersomstandigheden over een langere periode. Dit wist Jacco al haarfijn uit te leggen.

Daarna gingen we dieper in op de oorzaken van klimaatverandering. Yvonne legde aan de hand van beelden de "CO₂-deken" uit rondom de aarde. Door activiteiten zoals industrie, het kappen van bossen en de groei van de wereldbevolking, komt er steeds meer CO₂ in de atmosfeer. Deze gaslaag werkt als een soort broeikas: hij houdt warmte vast, waardoor de aarde steeds verder opwarmt.

Ook de gevolgen van klimaatverandering voor water kwamen aan bod. De kinderen mochten zelf aan de hand van een plattegrond de watertafel inrichten. Daarna werd er water in gedaan, het grondwater dat wij niet zien. Vervolgens zorgden 2 kinderen voor zware stortbuien. Hoe zouden we de wateroverlast kunnen oplossen? Er werd gras aangelegd en wadi's (verlaagde stukken grond voor wateropvang). En we kunnen met gemalen en slimme inrichting van tuinen en wegen het water beter beheeren.

Na een korte pauze, waarin de kinderen even buiten een frisse neus konden halen, was het tijd voor de proefjes. In het lokaal werd alles opnieuw klaargezet voor de volgende groep, zodat iedereen de kans kreeg om met de watertafel te werken en proefjes te doen.

Bij een van de proefjes werkten de kinderen met drie bekertjes, gevuld met een paar stukjes eierschaal en verschillende vloeistoffen: water, een mengsel van half water en half azijn, en pure azijn. Ze observeerden hoe de eierschalen reageerden in de azijn en leerden zo over de impact van zuurgraad op kalk, vergelijkbaar met hoe koralen in de oceaan lijden onder de verzuring van het water. Ook bliezen ze in een bekertje water met kleurstof en maten met een teststrip de zuurtegraad van het water vóór en na het uitademen van CO₂. Ook was na de uitademing de kleurstof verdwenen.

Om 16:00 uur werd de middag afgesloten. Op de vraag wat de kinderen het leukst gevonden hadden, zei ongeveer de helft dat ze de watertafel en de andere helft de proefjes het leukst hadden gevonden.

Roofvogels

Op 15 februari organiseerden we een middag rondom roofvogels. Dit onderwerp was gekozen door Sofie van Oers, omdat je deze vogels niet zo vaak ziet. De 21 kinderen werden opgedeeld in vier groepen en doorliepen in een roulatiesysteem verschillende activiteiten.

Elke groep doorliep onderstaande activiteiten:

Filmpje en herkennen van roofvogelgeluiden.

Corry begon met een educatief filmpje van Het Klokhuis over roofvogels, waarin onder andere werd verteld dat er dertien in Nederland broedende roofvogelsoorten zijn. Vervolgens leerden de kinderen meer over het ringen van roofvogels. Dit mag je alleen doen met een speciaal diploma. Ook zagen ze hoe een zendertje werd aangebracht, zodat men de roofvogel over heel de wereld van dag tot dag kan volgen.

De kinderen luisterden naar de geluiden van vier bekende roofvogels en probeerden ze te herkennen. Tijdens het quizje bleek dat de jongens en meisjes vooral het geluid van de buizerd en de boomvalk goed konden herkennen. Het geluid van de boomvalk leek op een alarm zei Sem.

Roofvogelkenmerken en soorten

Yvonne gaf uitleg over de buizerd en de sperwer, waarbij werd ingezoomd op kenmerken zoals grootte en silhouetten en het verschil tussen sperwer en havik. De vrouwtjes van de roofvogels zijn groter dan de mannetjes en zij krijgen daarom bij het ringen ook een grotere ring om.

Chantal vertelde over de boomvalk en torenvalk, met speciale aandacht voor de scherpe blik, de haaksnavel, de broek (veren op de poten) en de scherpe, kale klauwen. Zij had voor veel illustratiemateriaal gezorgd om het een en ander te verduidelijken.

Bij deze activiteit konden de kinderen de opgezette buizerd, sperwer, boom- en torenvalk van dichtbij bekijken

Roofvogelmemory

Toos begeleidde een leuk en leerzaam memoryspel over roofvogels, waarbij kinderen spelenderwijs de verschillende soorten roofvogels leerden kennen.

Pauze

Natuurlijk waren we de pauze niet vergeten. Na twee onderdelen gingen we even naar buiten voor een frisse neus. Weer binnen genoten de kinderen van ranja en een stroopwafeltje, waarna we de laatste twee onderdelen afrondden.

Afsluiting

Rond 16:00 uur sloten we de middag af met een leuke verrassing: alle deelnemers kregen een sticker van de roofvogel van het jaar, de torenvalk. Het was een geslaagde middag waarin iedereen veel heeft geleerd over roofvogels, dat hoorden we tenminste van de kinderen en hun ouders.

Planning jeugdactiviteiten

12 april 2025

Lente- en zomerbloemen 14.00 u. – 16.00 u.

Waar kunnen we bij dit onderwerp beter naar toe dan naar het Arboretum in Oudenbosch. Wat we precies gaan doen is nog een verrassing, maar dat het leuk wordt, is een feit. Het is wel belangrijk dat je je opgeeft, want vol is vol. (Eigen leden gaan voor.) Deze activiteit is alleen voor kinderen, dus zonder ouders.

Bij inschrijving gaat je ouder/voogd ermee akkoord, dat foto's gemaakt tijdens de activiteit gebruikt kunnen worden voor promotiemateriaal

Kosten: € 2,50

Geef je **vanaf 1 april** op per mail: jngroosendaal@gmail.com

Plaats: MEC Brasserie T-huis Visdonk.

17 mei 2025

Vlinder speurtocht 14.00 u. – 16.00 u.

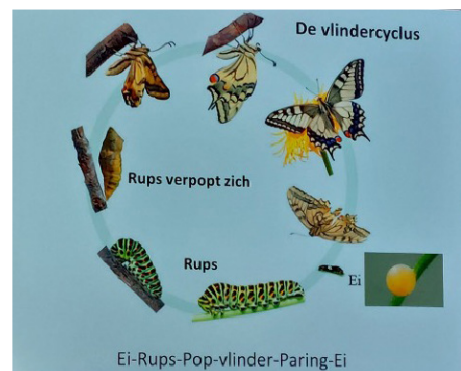
Tijdens een mooie wandeling gaan we op zoek naar vlinders. We hebben voor deze gelegenheid een gids gevraagd die plekjes weet, waar vaak veel vlinders te zien zijn en die ons een heleboel kan vertellen over deze prachtige insecten. Wil je dit buitenkansje niet missen, geef je dan snel op, want vol is vol. (Leden gaan voor.) Deze activiteit is alleen voor kinderen, dus zonder ouders.

Bij inschrijving gaat je ouder/voogd ermee akkoord, dat foto's gemaakt tijdens de activiteit gebruikt kunnen worden voor promotiemateriaal

Kosten: € 2,50

Geef je **vanaf 1 mei** op per mail: jngroosendaal@gmail.com

Plaats: De plaats wordt tijdig bekend gemaakt.

7 juni 2025

Slootjesdag 14.00 u. – 16.00 u.

Zaterdag 7 juni vindt de jaarlijkse slootjesdag plaats. Wij doen er dit jaar weer aan mee. Waar dat precies plaats gaat vinden, krijgen jullie t.z.t. te horen, want wij gaan van tevoren eerst kijken wat een goede plek is, waar jullie met je schepnet aan de slag kunnen, het water kunnen onderzoeken enz. Hebben jullie er zin in, geef je dan gauw op, want vol is vol. (Leden gaan voor.) Deze activiteit is alleen voor kinderen, dus zonder ouders.

Bij inschrijving gaat je ouder/voogd ermee akkoord, dat foto's gemaakt tijdens de activiteit gebruikt kunnen worden voor

promotiemateriaal.

Kosten: € 2,50

Geef je **vanaf 26 mei** op per mail: jngroosendaal@gmail.com

Vertrekpunt: De plaats wordt tijdig bekend gemaakt.

Natuurmiddagen

Planning activiteiten

WEGENS HET VERANDEREN VAN DE WACHT IS HIER NOG GEEN INFORMATIE OVER. U WORDT OP DE HOOGTE GEHOUDEN D.M.V FLYERS!!

Algemeen

Verzamelen op de parkeerplaats bij de Lodge.

Vertrek om 13u30.

We doen aan carpoolen. Wellicht komt u met de auto, zodat we voldoende zitplaatsen hebben.

Meerijdkosten rekent u in overleg met uw chauffeur af.

Zorg verder voor goed schoeisel en kleding en neem wat te drinken mee.

Verdere details worden u tijdig via onze flyers bekendgemaakt.

Contactpersonen:

Hans van Nassau telf. 06-23802757

De middagen vinden meestal plaats op de laatste dinsdag van de maand.

Bij afwijkingen vindt u de informatie hierover bij de betreffende activiteit.

Ga niet zelf door het struikgewas "struinen" maar volg de adviezen van de gids op.

Dit voorkomt vervelende insecten- en tekenbeten.

Bij twijfel of de middag wel of niet door kan gaan kunt u de ze dag tot 11u30 contact opnemen met een van de contactpersonen.

Vertrekplaats is meestal op het parkeerterrein bij de Lodge. Verzamelen om 13.30 uur.

Oproep

Kopij voor de nieuwsbrief digitaal aanleveren via redactie@ivnroosendaal.nl : uiterlijk 2 weken vóór het uitkomen van de Nieuwsbrief (1 maart/1 juni/1 september/1 december)

Wijzigingen van uw email adres s.v.p. tijdig doorgeven zodat u de digitale nieuwsbrief blijft ontvangen.

Werkgroepen en contactpersonen

Werkgroepen			
Jeugdnatuurgroep	Corry Vroegrijk	0165-552898	corryvroegrijk@kpnmail.nl
Cursussen	Guus Dekkers/Rina Laros		cursussen@ivnroosendaal.nl
Seniorenactiviteiten	Hans van Nassau	0623802757	van.nassau@home.nl
Thema-avonden	Jac Heijmans Hans van Nassau	0625203357 0623802757	jacineke@home.nl van.nassau@home.nl
Wandelingen	Vacature		activiteiten@ivnroosendaal.nl
Website (ad interim)	Cor Gabriëls		bestuur@ivnroosendaal.nl
Contactpersonen			
Vogels	Cees van Overveld		fotoverveld@kpnplanet.nl

Overige informatie

Adres IVN:

MEC T-Huis Visdonk, Dennenscheerdersdreef 11, 4707 PK Roosendaal

Lidmaatschap: € 25,= per jaar. Huisgenootleden € 12,50.

Contributie wordt door IVN Amsterdam geïnd. Opzegging lidmaatschap voor 1 november van het lopende jaar.